

مشروعیت اقدامات محور آمریکائی در بحران سوریه
از منظر حقوق بین الملل

www.ketab.ir

مؤلفین:

علیرضا فتوحی

دکتر حسین یار احمدی

سرشناسه	: فتوحی، علیرضا، ۱۳۷۳-
عنوان و نام پدیدآور	: مشروعیت اقدامات محور آمریکائی در بحران سوریه از منظر حقوق بین الملل/ مولف علیرضا فتوحی، حسین یار احمدی.
مشخصات نشر	: تهران: کهکشان علم، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص.
شابک	: ۷۰۰۰۰۰ ریل ۵-۲۵-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست	: فیبا
نویسی	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۹۰ - ۱۹۹.
موضوع	: سوریه -- تاریخ -- جنگ داخلی، ۲۰۱۱ م. -- دخالت ایالات متحده
موضوع	: Syria -- History -- Civil war, 2011 -- Participation, American
موضوع	: حقوق بین الملل
موضوع	: International law
شناسه افزوده	: یار احمدی، حسین، ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره	: ۶/۹۸DS
رده بندی دیویی	: ۹۱۰۴۲/۹۵۶
شماره کتابشناسی	: ۸۴۱۰۹۱۸
ملی	
اطلاعات رکورد	: فیبا
کتابشناسی	

www.setab.ir

انشارات کهکشان علم

تهران، میدان انقلاب، بعد از خ منیری جاوید، پاساژ اندیشه، طبقه زیر همکف پ C10

۰۹۱۹۹۶۰۹۹۰۶ ۰۲۱-۶۶۹۵۵۰۰۴

مشروعیت اقدامات محور آمریکائی در بحران سوریه

از منظر حقوق بین الملل

مؤلفین: علیرضا فتوحی، دکتر حسین یار احمدی

ویراستار: حمید محمدی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۵-۲۵-۷۶۷۴-۶۲۲-۹۷۸

کلیه حقوق چاپ محفوظ است

سخن مؤلف:

اثر ناقابل عصاره نهائی تحصیل اینجانب در مقطع کارشناسی ارشد، رشته حقوق، گرایش بین الملل، در دانشگاه آزاد اسلامی واحد صفادشت می باشد.

گرچه این کتاب صرفاً توسط بنده (البته با راهنمایی گرفتن) تألیف و با یاری دیگران چاپ شده است اما؛ رسم سخاوتمندی من را مجذوب خویش کرد تا نیمی از مالکیت معنوی این توشه را به استاد گرانقدر **دکتر حسین یار احمدی** از جمله اساتید و پژوهشگران، حوزه علمی - پژوهشی **نیروی انتظامی - جمهوری اسلامی ایران**، که همراه من در جهت فارغ التحصیلی بودند، بدون منت و عوض هبه (هدیه) کنم.

بر خود لازم می دانم از همه اعضای دانشگاه آزاد اسلامی واحد صفادشت، خصوصاً گروه تحصیلات - تکمیلی رشته **حقوق**، به ویژه **دکتر محمد وضوی** استاد این حقیر که از جمله اساتید **دانشگاه علوم - انتظامی امین** هستند، تشکر کرده و این اثر را به عنوان دسترنج زحمات این عزیزان در طول دوران تحصیل خویش، به کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد صفادشت اعطا کنم، به امید آنکه مورد قبول خالق و خلق الهی قرار گیرد.

«پاک ترین نیت ها، بلند ترین قله ها را فتح می کند»

علیرضا فتوحی

تیر ۱۴۰۰

۱۵	قسمت اول: کلیات
۱۷	الف) مقدمه
۲۰	ب) ضرورت موضوع
۲۰	ج) پیشینه
۲۳	قسمت دوم: مبانی نظری
	فصل اول: جایگاه کاربرد زور در دکترین نوین امنیت ملی ایالات متحده (اقدامات پیش
۲۵	گیرانه و پیش دستانه یکجانبه دولتی)
۲۵	بخش اول: مفهوم شناسی اقدام پیش گیرانه و اقدام پیش دستانه
۲۷	بخش دوم: مفاهیم اقدام پیش گیرانه و جنگ پیش دستانه در دکترین جورج بوش
۳۱	بخش سوم: توجهات مربوط به دکترین اقدام پیش دستانه
۳۱	بند اول: تحول در ماهیت تهدیدها و بروز تهدیدات جدید
۳۲	بند دوم: بازیگران جدید
۳۲	بند سوم: ابزارهای جدید
۳۳	بند چهارم: روش های جدید
۳۳	بند پنجم: اهداف جدید
۳۳	بند ششم: کاستی در نظام منشور ملل متحد
۳۴	بند هفتم: تحول در استراتژی دفاع ملی
۳۴	بند هشتم: انطباق دکترین بوش با رویه دول
۳۴	بخش چهارم: سوابقی از اقدامات پیش دستانه
۳۴	بند اول: بحران موشکی کوبا
۳۵	بند دوم: جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل
۳۵	بند سوم: حمله به راکتور اتمی عراق
۳۶	بند چهارم: حمله آمریکا به مجتمع داروسازی الشفاء در خارطوم سودان
۳۶	بند پنجم: حمله آمریکا و متحدانش به صدام
۳۸	بند ششم: حملات ائتلاف با رهبری آمریکا به داعش
۳۸	بخش پنجم: ارزیابی رویه دول و حقوق بین الملل

بخش ششم: پیامدهای دکترین امنیت ملی جورج بوش بر امنیت جهانی.....	۳۹
بند اول: عدم امکان اثبات تهدید قریب الوقوع.....	۳۹
بند دوم: وارد آمدن خسارات گزاف.....	۴۰
بند سوم: خطرناک بودن از حیث کاربرد تاکتیکی سلاح‌های هسته‌ای.....	۴۰
فصل دوم: سیاست خارجی ایالات متحده و متحدانش در برابر بیداری اسلامی.....	۴۰
فصل سوم: اهمیت نظامی شرق مدیترانه برای ایالات متحده آمریکا.....	۴۶
بخش اول: اهمیت نظامی اسرائیل برای آمریکا.....	۴۶
بند اول: تهدیدات نظامی و امنیتی مشترک.....	۴۶
بند دوم: روابط امنیتی ایالات متحده آمریکا و اسرائیل.....	۴۷
بخش دوم: اهمیت نظامی ترکیه برای آمریکا.....	۵۲
بخش سوم: چالشهای آمریکا در شرق مدیترانه.....	۵۶
فصل چهارم: منطقه جغرافیایی سوریه.....	۵۹
فصل پنجم: سیاست و ساختار حکومتی سوریه.....	۶۲
فصل ششم: مبانی سیاست خارجی سوریه.....	۶۷
بخش اول: سیاست خارجی سوریه در دوران بشار اسد.....	۷۰
فصل هفتم: بحران سوریه.....	۷۱
فصل هشتم: زمینه‌های شکل گیری بحران در سوریه.....	۷۵
بخش دوم: عوامل خارجی دخیل در بحران سوریه.....	۷۵
بخش سوم: روند اعتراضات و تحولات در سوریه.....	۷۶
قسمت سوم: رویه محور آمریکائی در بحران سوریه.....	۷۹
فصل اول: تکوین مواضع آمریکا در قبال بحران سوریه.....	۸۱
فصل دوم: تعهد و الزام طرفین درگیر به قواعد حقوق بشردوستانه حاکم بر مخاصمات مسلحانه در بحران سوریه.....	۸۸
بخش اول: تحلیل بحران سوریه.....	۸۸
بخش دوم: وقوع مخاصمه مسلحانه داخلی در سوریه.....	۸۹
بخش سوم: تعهد و الزام محور آمریکائی در سوریه به اصول و قواعد حقوق بشردوستانه حاکم بر مخاصمات مسلحانه.....	۸۹
بخش چهارم: تعهد و الزام دولت سوریه به قواعد حقوق بشردوستانه حاکم بر مخاصمات مسلحانه.....	۹۰
بخش پنجم: تعهد و التزام گروه‌های شورشی و مسلح معارض به قواعد حقوق بشردوستانه حاکم بر مخاصمات مسلحانه.....	۹۱
بخش ششم: مواردی از نقض حقوق بشردوستانه در مخاصمه داخلی سوریه.....	۹۳

فصل سوم: عملکرد شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در سوریه.....	۱۰۰
بخش اول: مفاد نشست‌های ویژه شورا، راجع به جنایات بین‌المللی در سوریه.....	۱۰۰
بخش دوم: کارکرد شورا در نشست‌های ویژه.....	۱۰۲
بخش سوم: عملکرد شورا در گزارش‌های کمیسیون نسبت به جنایات بین‌المللی در سوریه.....	۱۰۳
بخش چهارم: ارزیابی شورا در گزارش کمیسیون تحقیق.....	۱۰۵
قسمت چهارم:.....	۱۰۷
مشروعیت اقدامات محور آمریکائی در بحران سوریه.....	۱۰۷
فصل اول: عملکرد محور آمریکائی نسبت به بحران سوریه در پرتو اصول کلی- حقوق بین الملل.....	۱۰۹
بخش اول: اصل حق ملل در تعیین سرنوشت خویش.....	۱۰۹
بند اول: حق تعیین سرنوشت پیش و پس از جنگ جهانی دوم.....	۱۰۹
بند دوم: دوران استعمارزدایی و حق تعیین سرنوشت.....	۱۱۰
بند چهارم: تجزیه یک کشور و حق تعیین سرنوشت.....	۱۱۱
بند پنجم: اصل ثبات مرزها و حق تعیین سرنوشت.....	۱۱۱
بند ششم: اقلیت‌ها و حق تعیین سرنوشت.....	۱۱۲
بند هفتم: کشورهای جدا شده و حق تعیین سرنوشت.....	۱۱۳
بند هشتم: مردم بومی و حق تعیین سرنوشت.....	۱۱۳
بخش دوم: اصل عدم دخالت در امور داخلی دول.....	۱۱۴
بخش سوم: اصل عدم توسل به زور.....	۱۱۷
بخش چهارم: اصل منع تجاوز.....	۱۱۹
بخش پنجم: اصل دفاع مشروع.....	۱۲۱
بند اول: دفاع مشروع پیش‌دستانه.....	۱۲۴
بند دوم: دفاع مشروع پیش‌گیرانه.....	۱۲۴
فصل دوم: امکان تعقیب دولت سوریه توسط محور آمریکائی در دیوان بین-المللی کیفری.....	۱۲۶
بخش اول: صلاحیت ذاتی.....	۱۲۷
بخش دوم: نسل‌زدایی.....	۱۲۷
بخش سوم: جنایت علیه بشریت.....	۱۲۷
بخش چهارم: جنایت جنگی.....	۱۲۷
بخش پنجم: امکان اعمال صلاحیت دیوان.....	۱۳۰
بخش ششم: معنای تحت‌اللفظی.....	۱۳۱
بخش هفتم: تفسیر از طریق کشف مقصود نویسندگان اساسنامه.....	۱۳۲

فصل سوم: مسئولیت بینالمللی محور آمریکائی نسبت به نقض حقوق بشر دوستانه در بحران سوریه.....	۱۳۵
فصل چهارم: نقش محور آمریکائی نسبت به بحران سوریه از منظر دکترین - مسئولیت حمایت.....	۱۳۹
بخش اول: نقش سازمان ملل متحد.....	۱۴۱
بخش دوم: نقش سازمان‌های منطقه‌ای و اتحادیه‌ها.....	۱۴۴
فصل پنجم: مشروعیت مداخله محور آمریکائی علیه داعش در بحران سوریه.....	۱۴۸
بخش دوم: مشروعیت مداخله نیروهای ائتلاف در چهارچوب قاعده پارادیم استنفاف (ناتوانی).....	۱۵۰
بخش سوم: مشروعیت مداخله نیروهای ائتلاف از منظر دکترین مسئولیت حمایت.....	۱۵۳
بخش چهارم: مشروعیت مداخله نیروهای ائتلاف با توجه به قطعنامه‌های مجمع عمومی و شورای امنیت.....	۱۵۵
فصل ششم: جایگاه سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در بحران سوریه.....	۱۵۹
بخش اول: تاریخچه سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی.....	۱۶۰
بخش دوم: جایگاه سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در جهان.....	۱۶۲
بخش سوم: مهم‌ترین سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی تأثیرگذار بر حقوق بشردوستانه.....	۱۶۶
بخش چهارم: جایگاه سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در تحولات بحران سوریه.....	۱۶۶
بخش پنجم: نقش سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در رابطه با حقوق اسیران در بحران - سوریه.....	۱۶۸
بخش ششم: نقش سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی در خصوص نظامیان و غیرنظامیان سوریه.....	۱۷۱
قسمت پنجم: نتایج و پیشنهادات.....	۱۷۵
فصل اول: سقوط حقوق بین‌الملل در بحران سوریه.....	۱۷۷
فصل دوم: تمکین جامع و مانع طرفین درگیر نسبت به بحران سوریه در عمل به حقوق بین‌الملل.....	۱۷۹
فهرست منابع و مآخذ:.....	۱۸۱

پیشگفتار

این کتاب به مشروعیت اقدامات محور آمریکائی در بحران سوریه از منظر حقوق بین‌الملل می‌پردازد و رقابت‌های دول قدرتمند خاورمیانه که با پشتیبانی عناصر محوری جامعه جهانی به دنبال تأمین حاکمیت واقعی خویش بر سوریه، که به میدان نبرد میان دو قطب اصلی نظامی جامعه بین‌المللی، یعنی فدراسیون روسیه و ایالات متحده آمریکا باشد را و می‌کاود. روسیه که با عدم حمایت از دولت سوسیالیستی لیبی نفوذ خود را به آسانی در شمال آفریقا از دست داد، می‌داند که با سقوط حکومت بعث سوریه دیگر جایگاهی در آب‌های مدیترانه نداشته باعث شده، در کنار ایران که به واقع متحدی راهبردی برای مسکو نیست و دمشق را به عنوان پلی جهت ارتباط با حزب الله لبنان، به حمایت از سوریه در مقابل محور آمریکائی، که اسد را به عنوان دشمن خونی اسرائیل قلمداد می‌کند، بپردازند. با توجه به وجود پژوهش‌های مختلف در این زمینه که متأسفانه، متأثر از تفکرات و منافع سیاسی بوده، سعی شده به این سوال حقوقی پاسخ داده شود، اقدامات محور آمریکائی نسبت به بحران سوریه در چهارچوب حقوق بین‌الملل دارای مشروعیت است یا خیر؟